

# Leuke waarnemingen 2011

GK = Kees Goudsmit  
 KJ = Jaap van Kemenade  
 KP = Pim Kuijken  
 LA = Anne Jan Loonstra  
 LM = Margriet Louwen  
 NJ = Joop van de Nieuwegiessen  
 SH = Henk Spijkers  
 SS = Stijn Schreven  
 SJ = Jan Smit  
 SE = Erik van der Spek  
 WW = Wopke Wijngaard

## Bethylidae – platkopwespen

*Laelius femoralis* [KJ, SH]

Vijf vrouwtjes op nestblokken in Tilburg De Kaaistoep (Ac. 128-394) tussen 11 juni en 30 juli. Een vrouw op 17 juli op een bijenhotel in Tilburg Moerenburg (Ac. 136-296).

## Chrysididae - goudwespen

*Chrysis immaculata* [KJ, SH]

Een vrouw op 30 juli op een bijenhotel in Tilburg De Kaaistoep (Ac. 128-394).

*Chrysis indigotea* [KJ, SH]

Twee vrouwen op resp. 6 juni en 3 juli op bijenhôtels in Tilburg De Kaaistoep (Ac. 128-394).

*Omalus biaccinctus* [GK]

Op 2 juni een exemplaar op vliegbasis Soesterberg (Ac. 147-459).

## Vespidae - ploovleugelwespen

*Ancistrocerus ichneumonideus* [SJ]

Op 20 augustus een vrouwtje in een zandkuil in de Sallandse Heuvelrug, in de buurt van Nijverdal (Ac. 227.0 – 485.2) (Zie ook NFM 36: 107-109).

*Euodynerus dantici* [SJ]

Een vrouwtje op 2 juni in de Geuzenwaard bij Lobith (Ac. 205-430). En op 2 augustus een vrouwtje in de Klompenwaard, bij fort Pannerden (Ac. 199/200-432).

*Pterocbeilus phaleratus* [GK]

Een mannetje en een vrouwtje op 15 augustus op het Breeveen bij Leersum (Ac. 157-449). Ze zaten hier bij loopgraven uit WOII.

*Stenodynerus xanthomelas* [SS]

Een mannetje op 27 juli in de Bruuk bij Groesbeek (Ac. 194.9-419.6).

## Sphecidae - langsteelgraafwespen

*Isodontia mexicana* [WW]

Nadat deze soort in 2010 nieuw voor de Nederlandse fauna ontdekt was in een tuin in St. Michielsgestel (Ac. 151,9 – 405,5), is deze langsteelwesp daar ook in 2011 weer waargenomen.



Fig. 1. *Isodontia mexicana* man op *Ceanotus* in 2011. Foto Wopke Wijngaard.

## Crabronidae - graafwespen

*Astata minor* [SS]

Op 4 en 26 juni een mannetje bij station Molenhoek, braakliggend terrein (Ac. 188-419).

*Spilomena beata* [SS]

Een vrouwtje op 1 augustus op de Sint Jansberg op een klaphek (Ac. 191-418).

## Apidae s.l. - bijen

*Andrena bicolor* [LA]

Op 10 juli twee vrouwtjes in Buitenpost (Fr.) (Ac. 205,173-585,727) in de kruidentuin.

*Andrena chrysoceles* [SJ]

Op 1 oktober twee verse mannetjes in de tuin in Duiven (Ac. 198.7-440.6), op bloeiende klimop. (Zie ook HymenoVaria 3: 49 en [www.natuurpunt.be](http://www.natuurpunt.be) Zwoele herfst lijkt vroege lente).

*Andrena dorsata* [LA]

Op 5 juli 2 vrouwtjes in Groningen, Helperdiepje (Ac. 234,909-580.425) en op 11 juli 1 vrouwtje in de Bornholmstraat (Ac. 236.209-580.320)

*Andrena gravida* [KP]

Op 29 maart een mannetje, Oosterduinse meer Noordwijkerhout (Ac. 94-477).

*Andrena humilis* [GK]

Een vrouwtje werd gevangen op de Hoge Veluwe

bij de Eikehoutbergen (Ac. 187-452) op 15 juli.

*Andrena rosae* [SS]

Op 15 juli twee vrouwtjes en twee mannetjes op akkerdistel op Tiengemetten (Ac. 81-417 en 79-418).

*Andrena synadelphæ* [NJ]

Hijken, Rheevelde (Ac. 230.0-544.6), op 11 mei 2 ex.

*Andrena tarsata* [SE]

Een vrouwtje op Willinks Weust (Ac. 250/251-442) tijdens de excursie van de sectie op 14 mei.

*Anthidium punctatum* [KP]

Op 3 juni een mannetje en een vrouwtje, op 4 juni 2 vrouwtjes in het Langeveld Noordwijkerhout.

Overigens vliegt daar ook *A. manicatum*.

*Anthophora aestivalis* [SJ]

Op 10 april een mannetje in de Geuzenwaard bij Lobith (Ac. 205-430). (zie ook NFM 36: 111-114)

*Bombus magnus* [GK, SS]

Een mannetje op vliegbasis Soesterberg op 10 september (Ac. 148-459). Een man op 10 september op Heumensoord (Ac. 188-423) en een man in De Bruuk (Ac. 194-419) op 24 september.

*Bombus rupestris* [SS]

De Rode koekoekshommel is dit jaar op enkele plekken in de regio Nijmegen gevonden: een man op 2 juni, bezocht braam op de Sint Jansberg (Ac. 192-417); een man op 26 juni op slangenkruid op een braakliggend terrein naast station Molenhoek (188-419); op 11 juli een man op Mulderskop (Ac. 189-420) en 2 mannetjes langs het oude spoor Nijmegen-Kleve (Ac. 191-420); 12 juli een man op de dijk bij Ewijk (Ac. 179-432).

*Coelioxys alata* [SS]

Op 25 juli in De Bruuk (Ac. 194-419) een vrouwtje op knoopkruid in een van de schraalgraslanden.

*Coelioxys quadridentata* [= *conica*] [KP]

Op 23 mei een mannetje op de Franse Kampheide (Ac. 138-474).

*Colletes marginatus* [GK]

Twee mannetjes op vliegbasis Soesterberg: 20 juni (Ac. 145-461) en 26 juni (Ac. 146-459).

*Epeoloides coecutiens* [SE, SS]

Op twee locaties tijdens de excursie van de sectie op 20 augustus naar Fort Ruigenhoekse Dijk.

Twee mannetjes op wilde marjolein op de dijk bij Ewijk (Ac. 179-432) op 12 juli. In De Bruuk (Ac. 194-419) op 25 en 27 juli zowel mannetjes als vrouwtjes, op knoopkruid en waterkruiskruid; slechts lokaal gezien in de graslanden, op zonnige warme plaatsen, enigszins in de luwte gelegen (struweel, ruigte of bomen vlakbij).

*Eucera longicornis* [SE]

Tussen 3 juni en 1 augustus een grote populatie op Texel, Den Hoorn (Ac. 112-559). Op 20 augustus vier vrouwtjes op Texel, Oost (Ac. 122-567).

*Hoplitis leucomelana* [KP]

Een man en vrouw op de Willem Arntz-Hoeve bij Den Dolder op 30 mei (Ac. 145-462).

Een vrouwtje op braam op het Breeveen bij Leersum (Ac. 157-449) op 15 augustus.

*Hoplitis tridentata* [S], [KP]

Twee vrouwtjes op 4 juni, in de Millingerwaard (Ac. 196-431), op rolklaver. (zie ook HymenoVaria 3: 52-54). Een vrouwtje op 28 juni op station Eysden (Ac. 177-309).

*Hylaenus clypearis* [SS]

Een vrouwtje op een braakliggend terrein naast station Molenhoek (Ac. 188-419) op 28 juli.

*Hylaenus gredleri* [SS]

Op 12 juli een mannetje op de dijk bij Ewijk (Ac. 179-432) (det. H. Nieuwenhuijsen).

*Hylaenus styriacus* [KP]

Een vrouwtje bij groeve 't Rooth (Ac.182-318).

*Megachile alpicola* [SE]

Op 20 mei een vrouwtje bij Winterswijk, op de Borkense Baan (Ac. 250.1-437.8).

*Megachile ligniseca* [SE, KP, SS]

Op 27 juni een vrouwtje op Texel, Alloo (Ac. 112.2-566.0) en op 22 augustus een man op Texel, Buiten Muy (Ac. 114.4-570.7). Een man op 28 juli in groeve 't Rooth (Ac.182-318).

Op 14 augustus 3 vrouwtjes in De Bruuk (Ac. 194-419), gevonden op circa 50-100 meter afstand van de vindplaats van *C. alata*. Alle vlogen alleen op speerdistel, hoewel akkerdistel en kruldistel er ook bloeiden. De plek betreft een pad langs de voormalige vuilstort, die overschaduw wordt door oude hoge wilgen en met veel ruigteplanten (berenklauw, distels, braam).

Een vrouwtje gevonden op 28 juli bij station Molenhoek (Ac. 188-419).

*Nomada armata* [SJ]

Op 2 juni een vrouwtje op knautia op de dijk bij Tuindorp, Tolkamer (Ac. 203-430). (Zie ook EB 72(1-2): 36-40.)

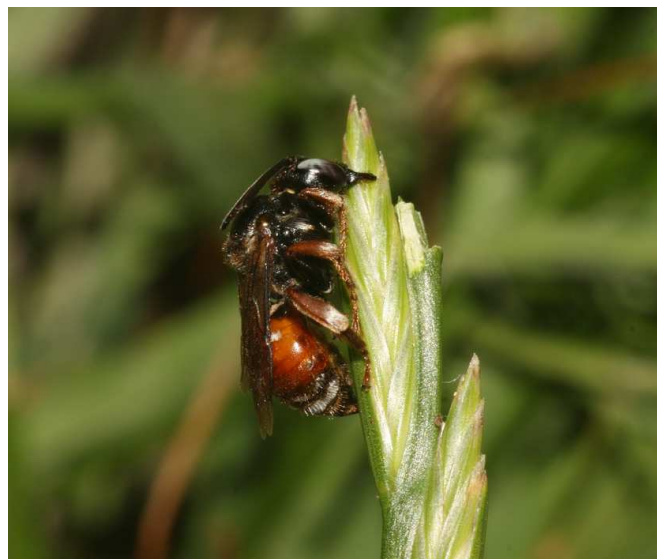


Fig. 2. *Epeoloides coecutiens*, vrouwtje, slapend aan raaigras. Foto Pieter van Breugel.

*Nomada bifasciata* [GK, KP]

Twee vrouwtjes op 21 april op het Werk aan de Korte Uitweg bij Tull en 't Waal (Ac. 139-444). En een vrouwtje op 26 april, Oosterduinse meer (Ac. 94-477).

*Nomada femoralis* [SE]

Op 20 mei twee vrouwtjes bij Winterswijk, Muggenhoek (Ac. 253.5-445.7).

*Nomada obscura* [SE]

Op 20 mei een vrouwtje bij Winterswijk, Willinks Weust (Ac. 251.2-442.8).

*Nomada sexfasciata* [ML, SJ]

Een vrouwtje bij Fort Pannerden Klompenwaard (Ac. 199-432) op 26 april. Op 21 mei nog een vrouwtje in de Klompenwaard, bij het fort Pannerden. (Zie ook EB 72(1-2): 36-40.)

*Nomada stigma* [SE, SS]

Op 20 mei een mannetje bij Winterswijk, Borkense Baan (Ac. 249,9-438,1).

Een vrouwtje in een schraal grasland bij Berg en Dal (Ac. 192-425), op 21 mei.

*Nomada striata* [GK]

Op 4 juli een vrouwtje op braam op het Breeveen bij Leersum (Ac. 157-449).

*Nomada zonata* [LA]

Een vrouwtje op 7 juli in Groningen, Duinkerkestraat (Ac. 235.941-579.841), eerste waarneming in deze provincie.

*Osmia aurulenta* [KP]

In mijn tuin in Zandvoort op 26 april een man. Een vers ex. met de totale geel/oranje kleur van de vrouwtjes.

*Osmia leaiana* [KP]

Een man op de Willem Arntz-Hoeve bij Den Dolder op 30 mei (Ac. 145-462).

*Osmia uncinata* [SE]

Op 14 mei een vrouwtje bij Winterswijk, Borkense Baan AC (249.9-438.1).

*Panurgus banksianus* [SJ]

Een mannetje op 28 mei, in het waterwingebied bij St. Jansteen (Ze) (Ac. 62-362). Deze soort was niet eerder in Zeeland waargenomen.

*Sphecodes rubicundus* [GK]

Een vrouwtje op het Nijkampsveld bij Zieuwent (Ac. 234-449) op 13 mei.

*Trachusa byssina* [KP]

Een mannetje op 28 juni in de Meertensgroeve (Ac. 196-315).



Fig. 2. *Andrena rosae*, vrouwtje. Foto Albert de Wilde.